

Staverse Jol Elisabeth Jacoba

DE LAATSTE ONTWIKKELINGEN

Het beschrijven van de geschiedenis van de Staverse jol *Elisabeth Jacoba* heeft het nodige in beweging gebracht. De cirkel sluit zich weer, we eindigen met: "Bij toeval zijn we in contact gekomen met degene die de eerste tocht in 1933 heeft gemaakt."

Toen Roelof van der Werff een voettocht naar Noorwegen ondernam, werd het voor ons tijd de winterstalling van Workum naar Amsterdam te verplaatsen. Het schip kon op de wal overwinteren bij jachthaven Twellegea in Amsterdam-Noord. Een plek waar nog ruimte is en alles kan. Er loopt het hele jaar een geit over het terrein die zo nu en dan probeert of stofdoeken ook lekker zijn. Op stalen bokken staan schepen die waarschijnlijk nooit meer het water zullen zien en als we er zijn schijnt de zon. Er zijn ook andere vrouwen die zelf hun (houten) schepen onderhouden en we wisselen telefoonnummers uit van scheepstimmermannen voor reparaties ter plaatse.

Na publicatie van het eerste artikel over de *Elisabeth Jacoba* komt Molly op ons af. Ze is vaste gast in de haven met haar houten zeilsloep. Ze zegt: 'Ik heb je artikel gelezen in de Spiegel. Ik heet ook Vingerhoets, mijn vader was onderwijzer in Amsterdam en heeft eens een houten boot laten maken. Ik geloof dat het deze jol is.' Als dat geen toeval is!

Toen Molly in 1939 werd geboren had haar vader de jol al verkocht. Het huwelijk van haar ouders heeft geen stand gehou-

den en ze heeft daarom weinig over de jol te horen gekregen. Bovendien zijn haar ouders enkele jaren geleden overleden. Wat wil echter het geval? Molly herinnert zich dat de jongste broer van haar moeder, de thans 91-jarige heer Frans Verhofstad, de eerste tocht met het schip heeft meegemaakt. Dus heb ik met hem een afspraak gemaakt, waar hij mij de volgende bijzonderheden over deze 'maiden trip' kon vertellen.

"Ik heb in 1933 mijn zuster en zwager vergezeld toen zij de jol in Gaastmeer gingen ophalen. De prijs van het schip was meen ik 1300 gulden. (Ter vergelijking: een grote BM kostte toen 400 gulden). We voeren over de Fluessen via Stavoren naar de Oranjesluizen in Amsterdam. Direct al bleek hoe perfect de jol geschikt was voor de korte golfslag op het IJsselmeer. Het was een koude en winderige dag in het vroege voorjaar. De jol had een roef en dat maakte het verblijf redelijk comfortabel. Toen we wij de Oranjesluizen aankwamen deed de aanhangmotor het niet. Misschien door overkomend water tijdens de oversteek. We hebben heel lang aan het koord moeten trekken

om de motor aan de praat te krijgen, wat uiteindelijk lukte. De ligplaats van de jol werd de Watersportvereniging Amsterdam aan het Nieuwe Meer.

De zomer daarna ben ik ook nog een keer mee geweest voor een tocht op de Friese meren en de Waddenzee. Dit was een heerlijke ervaring. Rekening houdend met het getij kon je de Waddenzee veilig bevaren, als je de betonning maar in het oog hield die geregeld door vaartuigen van de Rijkswaterstaat werd gecontroleerd. We hebben toen ook zeer prettige ervaringen opgedaan met de Friezen. Zodra zij aan onze Nederlandse vlag zagen dat wij 'Hollanders' waren, ontstond er een soort wedstrijd wie het snelste schip had. En bij problemen, als we bijvoorbeeld een keer vastliepen, kwam er direct een Fries met een vaarboom om ons te helpen. We hebben nog een keer geprobeerd hoe het schip op de Noordzee reageerde, maar het bleek al direct dat de jol voor de lange golfslag op de Noordzee niet geschikt was.

De Afsluitdijk was net dicht. Er waren in die tijd geen jachthavens. Je was vaak het enige plezierjacht in een vissershaven! Ik herinner me nog dat we enig opzien

Keeringen bank
Scheepwerf "DE VEST"

№	Naam	Soort	Waarde	Opmerkingen
1			500.00	
2			20.00	11.11.33
3			12.00	11.11.33
4			11.00	11.11.33
5			13.00	11.11.33
6			12.00	11.11.33
7			12.00	11.11.33
8			12.00	11.11.33
9			12.00	11.11.33
10			12.00	11.11.33
11			12.00	11.11.33
12			12.00	11.11.33
13			12.00	11.11.33
14			12.00	11.11.33
15			12.00	11.11.33
16			12.00	11.11.33
17			12.00	11.11.33
18			12.00	11.11.33
19			12.00	11.11.33
20			12.00	11.11.33

Wolff van Vingerhoets
1. Afsluitdijk Stavoren met jol in de hand

baarden. Men kende de jol wel als vis-sersboot, maar niet als zeiljacht. Op een keer, ik meen op Terschelling, kwam een schipper naar ons toe met het aanbod om ons weer naar het vaste land te zeilen, want 'het was zo gevaarlijk'. Hij wilde het voor tien gulden doen: een groot bedrag in die tijd. We hebben hem vriendelijk bedankt voor zijn aanbod.

We hebben de heer Verhofstad nog gevraagd naar zijn latere zeilervaring. Het bleek dat hij tot in de jaren zestig veel met zijn gezin gezeild heeft, maar sinds 1950 de roeisport is gaan beoefenen, die hij tot zijn zeventigste jaar trouw is gebleven.

Molly Vingerhoets heeft de liefde voor het zeilen zeker van haar vader geërfd. 'Toen we de boten op de wal naast elkaar zagen liggen was de verwantschap tussen de typen duidelijk voelbaar. En zo bleek maar weer eens hoe klein de wereld is!

Verder zijn er in een epiloog natuurlijk de kleine 'puntjes op de i' zoals het bijschrift bij de foto van de jol in aanbouw die in 1933 genomen is en niet in 1946. In het

Dit is de enige foto uit de jaren 1933-1937 van de jol toen genoemd 'Meerkol' (uit de collectie van de heer Verhofstad). Op de achtergrond is een witte jol zichtbaar met een kromme gaffel.

tweede deel is de jol drooggevalen in Zeeland en niet op het Wad. Dit verklaart ook de strakke bomerij op de achtergrond. De vrouw van Klaas van der Vloed is de nicht van de Bijl Nachenius en het is Henk Kotter die het verslag schreef van de visserijdagen in Workum.

Huib de Vries zond een kopietje uit een oud rekeningenboek van Scheepswerf 'De Vlijt' uit 1938 en 1939. Het betreft een reparatie voor de 'Stavoorsche' jol "Meerkol". Wat er precies gerepareerd werd is niet meer te achterhalen.

Teven schrijft hij dat de foto op pag. 34 van het februarinummer niet is gemaakt op of bij de werf in Aalsmeer. Het gebied komt hem als oud-Aalsmeerder ook niet bekend voor.

Tekst: Wieke van Dongen

Met dank aan:

Frans Verhofstad, Amstelveen

Molly Vingerhoets, Amsterdam